

!ntergram

**ODŮVODNĚNÍ SAZEBNÍKU ODMĚN
INTERGRAM 2020 PRO VEŘEJNÉ PRODUKCE
PŘI DIVADELNÍCH A TANEČNÍCH
PŘEDSTAVENÍCH**

ÚVOD

INTERGRAM v souladu s § 98f zákona č. 121/2000 Sb. (dále jen autorský zákon, resp. AZ), novelizovaného zákonem č. 102/2017 Sb. předkládá návrh sazebníku odměn za užití předmětů ochrany ve veřejných produkcích při divadelních a tanečních představeních a odůvodnění výše sazeb.

Vzhledem k tomu, že INTERGRAM jakožto kolektivní správce je ze zákona povinen svěřený majetek zhodnocovat a rozmnožovat podle § 95 odst. 1 AZ, ve spojení s § 1409 a § 1410 Občanského zákoníku, promítá se do sazeb zároveň i to, jakou hodnotu sami nositelé práv svým výkonům a záznamům přisuzují s přihlédnutím k hromadnosti správy. Je ostatně primárně věcí kolektivního správce, jak ekonomicky ocenit nabízené licence za předpokladu, že toto ocenění nepřekračuje rámec zákona a není např. zneužívající či nepřiměřené

Je nutno mít na paměti, že i licenční odměna je cenou a cena musí pokrývat náklady i přiměřený zisk nositele práv (zákon č. 526/1990 Sb., o cenách) a musí zohledňovat mj. hospodářský nebo obchodní prospěch uživatele dle § 98e odst. 3 písm. b) AZ (*geldwerter Vorteil*), tj. kolektivní správa, pokud má být vykonávána v rámci zákona, nesmí být pro uživatele pouze levným zdrojem kulturního dědictví lidstva (světového repertoáru), ale cena musí být určována zásadně tržně – v zájmu nositelů práv a na jejich účet.

SAZBA N – DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ**Užití výkonů a záznamů při divadelních a tanečních představeních**

Sazba N byla stanovena již v roce 2000, a to na úrovni 4 Kč za započatou minutu (činohra) a 7 Kč za započatou minutu (balet). Od té doby sazba s drobnými odchylkami kopírovala vývoj inflace. Ukázalo se však, že nastavené ceny neodpovídají tržním podmínkám a hospodářskému prospěchu uživatele. Výkony živých hudebníků jsou s postupující technologickou inovací „z úsporných důvodů“ stále častěji nahrazovány reprodukovanou hudbou, a to dokonce i v hudebním a tanečním divadle (např. i ve větších baletních produkcích). Užití nahrávek tak *de facto* poškozují výkonné umělce, kteří by v případě živé produkce dostali pořadatelem zaplacené mnohonásobně více, než kolik aktuálně činí jejich odměna vybraná INTERGRAM. INTERGRAM považuje za nutné tento aspekt zohlednit, zvláště když autorský zákon stanovuje pro toto užití komerčních snímků režim rozšířené kolektivní správy (a nerozlišuje mezi divadelním a nedivadelním provozováním předmětu ochrany, jak tomu je u autorských děl hudebních). Je přitom notorií, že cena tzv. velkých (divadelních) práv a malých (nedivadelních) provozovacích práv spravovaných kolektivně je u hudebních děl násobně vyšší a není důvod, aby užití komerčních snímků tento rozdíl v hospodářském prospěchu uživatele nereflektovalo.

Při úvahách o revizi sazby se INTERGRAM přiklonil k modelu, který je na poli licencování práv pro divadelní představení obecně zavedeným standardem a který nejpřiléhavěji reflektuje též hospodářský prospěch uživatele, pro kterého by mohla být paušalizace ceny v některých případech neúnosná (zejména u malých a oblastních divadel). Tím je procento z tržeb ze vstupného. Pro divadla jde o řešení, se kterým mají zkušenost u ostatních typů práv, takže hlášení údajů o tržbách by pro ně nemělo představovat žádnou dodatečnou zátěž.

Výše sazby byla stanovena v souladu s praxí na volném trhu, který považujeme za srovnatelný z hlediska typu užití, tj. trhu s právy na užití výkonů a záznamů jejich zařazením do audiovizuálního díla (filmu) a jeho následným veřejným provozováním (promítáním v kině). Dle interních údajů od nositelů práv a po zohlednění specifik divadelního trhu včetně nižšího

hospodářského prospěchu byla sazba stanovena v intervalu 3 - 4 % z tržeb ze vstupného, přičemž tato sazba je snížena alikvotně k podílu času užití hudby v rámci celkového času představení, což umožňuje lépe odlišit ryze hudební představení. Pokud tedy například bude hudba užitá v 10 % času představení, činila by sazba jen 0,3 – 0,4 % z tržeb ze vstupného na dané představení. Interval je dán zohledněním významu užitých výkonů a záznamů. Pokud zazní hudba v prvním plánu (typicky při divadelním provozování děl hudebně dramatických a choreografických, stejně jako tzv. her se zpěvy a obdobných kusů), je aplikovaná 4% sazba. Pro ostatní hudbu, která slouží jen jako podkres (druhý plán), platí 3% sazba.

Kromě výše popsaných ekonomických důvodů byla sazba zafixována na maximálně 4 % také s ohledem na vnitřní konzistenci sazebníku (ve vztahu k ostatním sazbám). Pro uživatele (provozovatele divadel) představuje i nová sazba výrazně levnější variantu, oproti zajišťování hudebního doprovodu každého představení s využitím živého orchestru.

Za účelem výpočtu odměny připravil INTERGRAM jednoduchou kalkulačku, která bude pro uživatele přístupná na webových stránkách INTERGRAM (www.intergram.cz). Náhled kalkulačky s konkrétním případem představení je uveden v následující tabulce:

Tabulka 1 – příklad výpočtu odměny za užití výkonů a záznamů v divadlech

Výpočet odměny za užití výkonů a záznamů v divadlech			
délka představení (min)	hudba	první plán	druhý plán
90	stopáž (min)	5	25
tržby ze vstupného	základní sazba	4 %	3 %
60 000 Kč	aliquotně ponížená sazba	0,2 %	0,8 %
hudba v představení (min)	odměna	133 Kč	500 Kč
30	celková odměna:	633 Kč	

Navrhovaná sazba ob stojí též při srovnání se zahraničními kolektivními správci (tam, kde je toto užití vypořádáváno přes kolektivní správu, což je menšina členských států), kdy např. GVL má dle svého sazebníku nastavený složitější mechanismus výpočtu (kombinace stopáže, počtu divadelních sezon uvádění inscenace a počtu představení), který je zastropován na 10 % (!) celkových hrubých tržeb provozovatele z inscenace (posuzováno zvlášť za období každých tří let). INTERGRAM zvolil sazebník jednodušší, který má zároveň mnohem níže nastavený strop podílové odměny.

S ohledem na aktuálně probíhající jednání mezi INTERGRAM a Asociací profesionálních divadel (APD), které se bohužel vlivem časové náročnosti nepodařilo včas dokončit a nedošlo tedy ke shodě na závěrečné podobě předkládaného sazebníku, je INTERGRAM nucen předložit v rámci Návrhu sazebníku pro rok 2020 poslední variantu projednávanou s APD. Tento návrh nově představuje modifikovaný model Návrhu pro rok 2019, který zamezuje vyššímu meziročnímu nárůstu vypočtené výše odměny, a to zavedením postupného nárůstu rozloženého do pěti let.

Pravidla pro zavedení mechanismu pozvolného nárůstu odměny:

- V případě, že odměna dle sazebníku 2020 je vyšší než odměna vypočtená dle předchozího platného sazebníku, pak platí, že pro rok 2020 vzroste odměna o 1/5 rozdílu mezi odměnou dle sazebníku 2020 a odměnou dle předchozího platného sazebníku. Pro rok 2021 to budou 2/5 tohoto rozdílu, pro rok 2022 3/5, pro rok 2023 4/ 5 a konečně v roce 2024 bude odměna

odpovídat plné částce vypočtené dle sazebníku 2020. INTERGRAM se zavazuje, že sazebník 2020 nedozná pro roky 2021 - 2024 žádných změn.

- V případě, že odměna vypočtená dle sazebníku 2020 je nižší než odměna dle předchozího sazebníku, hradí provozovatel odměnu dle sazebníku 2020.

Pro účely přehlednějšího posouzení navrženého modelu ze strany APD a dalších uživatelů připravil INTERGRAM kalkulačku pro výpočet odměny (viz příloha č. 1).

INTERGRAM připouští, že v některých případech může dojít ke znatelnému nárůstu sazeb v segmentu divadla – jde-li o procentuální vyjádření. Předchozí sazby však byly tak nízké, že naprosto neodpovídaly zákonným požadavkům na přiměřenost a hrubě poškozovaly nositele práv (jejich výběr byl nákladnější než příjem z nich), což bylo opakovaně kolektivnímu správci INTERGRAM vytýkáno ze strany nositelů práv.

INTERGRAM uvádí příklady licencované hudby provozovatelům divadelních představení podle starého sazebníku za rok 2018:

Divadlo	představení	počet představení za období 2018	odměna celkem bez (DPH)	vypočítaná odměna celkem na jedno představení
Divadlo 1	Představení A	1	30,25	30,25
Divadlo 2	Představení B	1	12,10	12,10
Divadlo 3	Představení C	1	36,30	36,30
Divadlo 4	Představení C	27	1 796,85	66,55
Divadlo 5	Představení E	8	145,20	18,15
Divadlo 6	Představení F	1	475,20	475,20
Divadlo 7	Představení G	7	3 030,72	432,96
Divadlo 8	Představení H	6	4 308,48	718,08
Divadlo 9	Představení I	564	13 648,80	24,20

Odměna INTERGRAM zahrnuje potřebu identifikovat a vyhledat nositele práv, vystavit smlouvu (nově zákon vyžaduje i u individuální bagatelní licence kolektivního správce písemnou formu), vystavit fakturu a vybranou odměnu přiřadit do vyúčtování konkrétním nositelům práv. Řádově se jedná o 2-3 člověkohodiny práce při výnosu 30 Kč, nepočítaje v to náklady na dohled a vymáhání. Na povážení je pak skutečnost, že za vyprodaný celovečerní balet v historické budově Národního divadla zaplatí provozovatel částku 718 Kč, ačkoli hudba je zcela zásadní pro celé představení a bez jejího záznamu by balet hrát nešlo, leda se živou hudbou (s nesrovnatelně vyššími náklady na obsazení orchestru a na nastudování hudby). Obdobně to platí o představení černého divadla, kde je vybraná odměna 24 Kč rovněž v hrubém nepoměru k hospodářskému prospěchu z obchodního snímku. Proto INTERGRAM v předloženém návrhu zavádí minimální výši odměny za udělenou licenci ve výši 150 Kč.

Divadelní užití obchodních snímků zpravidla v cizině není předmětem kolektivní správy a je pro provozovatele divadla velmi drahé. U nás může naopak divadlo uvést výpravný balet s hudbou Čajkovského nebo s hudbou současné populární rockové kapely provozovanou z CD nosiče, ušetřit enormní prostředky za výkonné umělce (kteří tím přicházejí o možnost uplatnění se v živě provozované produkci) a zaplatit symbolickou odměnu kolektivnímu správci v rámci rozšířené kolektivní správy – praxe, která je zejména nadnárodními výrobci záznamů sledována s pochopitelnou nevolí.